

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 101/17
V Luxemburgu 19. septembra 2017

Návrhy generálneho advokáta vo veci C-284/16
Slovenská republika/Achmea BV

Podľa generálneho advokáta Watheleta je rozhodcovská doložka, obsiahnutá v dohode uzatvorenej medzi Holandskom a Slovenskom o ochrane investícií, zlučiteľná s právom Únie

Táto doložka totiž nepredstavuje diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti, je zlučiteľná s mechanizmom návrhov na začatie prejudiciálneho konania a neporušuje systém právomocí stanovených v Zmluvách, ani autonómiu právneho systému Únie

V roku 1991 Česká a Slovenská federatívna republikou a Holandské kráľovstvo uzatvorili dohodu o podpore a vzájomnej ochrane investícií¹ („BIT“)². Táto dohoda stanovuje, že spory medzi zmluvným štátom a investorom druhého zmluvného štátu sa vyriešia priateľsky, inak sa spor predloží rozhodcovskému súdu.

Slovensko po rozpade ČSFR v roku 1993 vstúpilo do práv a povinností ČSFR vyplývajúcich z tejto dohody.

V roku 2004 Slovensko otvorilo súkromným investorom svoj trh zdravotného poistenia. Spoločnosť Achmea, patriaca do holandskej poisťovacej skupiny, založila teda na Slovensku dcérsku spoločnosť (Union Healthcare) s cieľom poskytovať v Slovenskej republike súkromné zdravotné poistenie. V roku 2006 však Slovensko čiastočne odstúpilo od liberalizácie trhu so zdravotným poistením a predovšetkým zakázalo rozdeľovanie zisku pochádzajúceho z činnosti v oblasti zdravotného poistenia, ako aj predaj poistného portfólia.

V roku 2008 Achmea iniciovala na základe BIT rozhodcovské konanie proti Slovenskej republike z dôvodu, že uvedené zákazy sú v rozpore s touto dohodou. V roku 2012 rozhodcovský súd konštatoval, že Slovenská republika skutočne porušila BIT, a uložil jej povinnosť zaplatiť spoločnosti Achmea náhradu škody vo výške približne 22,1 milióna eur.

Následne Slovenská republika podala na nemecké súdy³ žalobu o neplatnosť rozsudku rozhodcovského súdu. Podľa Slovenskej republiky je rozhodcovská doložka obsiahnutá v BIT v rozpore s viacerými ustanoveniami Zmluvy o FEÚ.⁴

V uvedenej veci Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) rozhodujúci o odvolaní položil Súdnemu dvoru otázku, či rozhodcovská doložka napadnutá Slovenskou republikou je zlučiteľná so Zmluvou o FEÚ.

Česká republika, Estónsko, Grécko, Španielsko, Taliansko, Cyprus, Lotyšsko, Maďarsko, Poľsko, Rumunsko a Európska komisia predložili pripomienky na podporu Slovenska, zatiaľ čo Nemecko, Francúzsko, Holandsko, Rakúsko a Fínsko tvrdili, že sporná doložka a všeobecnejšie obdobné doložky, ktoré sa bežne používajú v 196 v súčasnosti platných BIT medzi členskými štátmi EÚ, sú platné.

¹ Dohoda medzi Českou a Slovenskou federatívnou republikou a Holandským kráľovstvom o podpore a vzájomnej ochrane investícií.

² Bilateral Investment Treaty (bilaterálna investičná dohoda).

³ Keďže miestom rozhodcovského konania bol Frankfurt nad Mohanom (Nemecko), na overenie zákonnosti rozhodcovského rozsudku boli príslušné nemecké súdy.

⁴ Ide o články 18, 267 a 344 ZFEÚ.

Generálny advokát Melchior Wathelet vo svojich dnes prednesených návrhoch predovšetkým konštatoval, že **napadnutá doložka nepredstavuje právom Únie zakázanú diskrimináciu založenú na štátnej príslušnosti**, a teda neporušuje článok 18 ZFEÚ. Aj keď iba holandskí investori sú oprávnení na základe tejto doložky predložiť rozhodcovskému súdu spor týkajúci sa investícií uskutočnených na Slovensku, investori z väčšiny ostatných členských štátov požívajú rovnocennú ochranu na základe BIT, ktoré ich členské štáty pôvodu uzatvorili so Slovenskom. V tejto súvislosti generálny advokát zdôrazňuje, že ani investori pochádzajúci z členského štátu, ktorý nemá so Slovenskom uzatvorenú takú BIT, nie sú z dôvodu predmetnej doložky diskriminovaní na základe štátnej príslušnosti. Podľa generálneho advokáta totiž Zmluva o FEU a judikatúra Súdneho dvora vyžadujú, aby sa s investormi pochádzajúcimi z iného členského štátu než Slovensko a nachádzajúcimi sa na slovenskom území v situácii, ktorá patrí do pôsobnosti práva Únie, zaobchádzalo rovnakým spôsobom ako so slovenskými investormi, a nie ako s investormi z tretieho členského štátu.

Ďalej sa generálny advokát domnieva, že rozhodcovský súd zriadený na základe napadnutej doložky je spoločným súdom pre Holandsko a Slovensko, ktorý je oprávnený podať návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor. Pôvod tohto súdu je totiž založený na záväzných právnych ustanoveniach (najmä ustanovení BIT uzatvorenej medzi Holandskom a ČSFR), tento súd je súčasťou stáleho rozhodcovského systému zavedeného dvoma dotknutými členskými štátmi, jeho jurisdikcia na rozhodovanie sporov v oblasti investícií v rámci kontradiktórneho konania má záväzný charakter a svoje rozhodnutia prijíma úplne nezávisle a nestranne na základe právnych noriem. V dôsledku toho podľa generálneho advokáta **rozhodcovský systém spadá do pôsobnosti mechanizmu návrhov na začatie prejudiciálneho konania zavedeného článkom 267 ZFEÚ a je teda zlučiteľný s týmto článkom**. V takom prípade tento rozhodcovský systém navyše nemôže porušovať článok 344 ZFEÚ, ktorý zaväzuje členské štáty, aby spory týkajúce sa výkladu alebo uplatňovania Zmlúv vyriešili v súlade so Zmluvami, a ani systém právomocí stanovený v Zmluvách, a teda autonómiu právneho systému Únie.

Napokon pre prípad, že Súdny dvor rozhodne tak, že predmetný rozhodcovský systém nespadá do pôsobnosti mechanizmu návrhov na začatie prejudiciálneho konania, generálny advokát pripomína, že požiadavka stanovená článkom 344 ZFEÚ sa vzťahuje výlučne na spory medzi členskými štátmi alebo členským štátom a Úniou. Z toho vyplýva, že **na spor medzi investorom a členským štátom sa tento článok nevzťahuje**.

Rovnako sa generálny advokát domnieva, že aj keď právo Únie je súčasťou práva uplatniteľného na spory, ku ktorým došlo medzi holandskými investormi a Slovenskou republikou, táto okolnosť neznamena, že sa tieto spory týkajú výkladu alebo uplatňovania Zmlúv. V tejto súvislosti generálny advokát **nesúhlasí s argumentom Komisie, podľa ktorého právo Únie poskytuje investorom úplnú ochranu v oblasti investícií**, najmä prostredníctvom základných slobôd a Charty základných práv Európskej únie. Podľa generálneho advokáta pôsobnosť predmetnej BIT je širšia ako pôsobnosť Zmlúv o EU a FEU a záruky ochrany investícií zavedené touto dohodou sa líšia od záruk poskytovaných právom Únie, pričom však **nie sú nezlučiteľné s týmto právom**.

Z týchto dôvodov generálny advokát zastáva názor, že **napadnutá doložka neporušuje systém právomocí stanovený v Zmluvách, a teda autonómiu právneho systému Únie**.

UPOZORNENIE: Súdny dvor nie je viazaný návrhmi generálneho advokáta. Úlohou generálnych advokátov je nezávisle navrhnúť Súdnemu dvoru právne riešenie veci, ktorá im bola pridelená. Sudcovia Súdneho dvora od tohto momentu začínajú v tejto veci poradu. Rozsudok bude vyhlásený neskôr.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) návrhov sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň ich prednesu.

www.curia.europa.eu

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499